

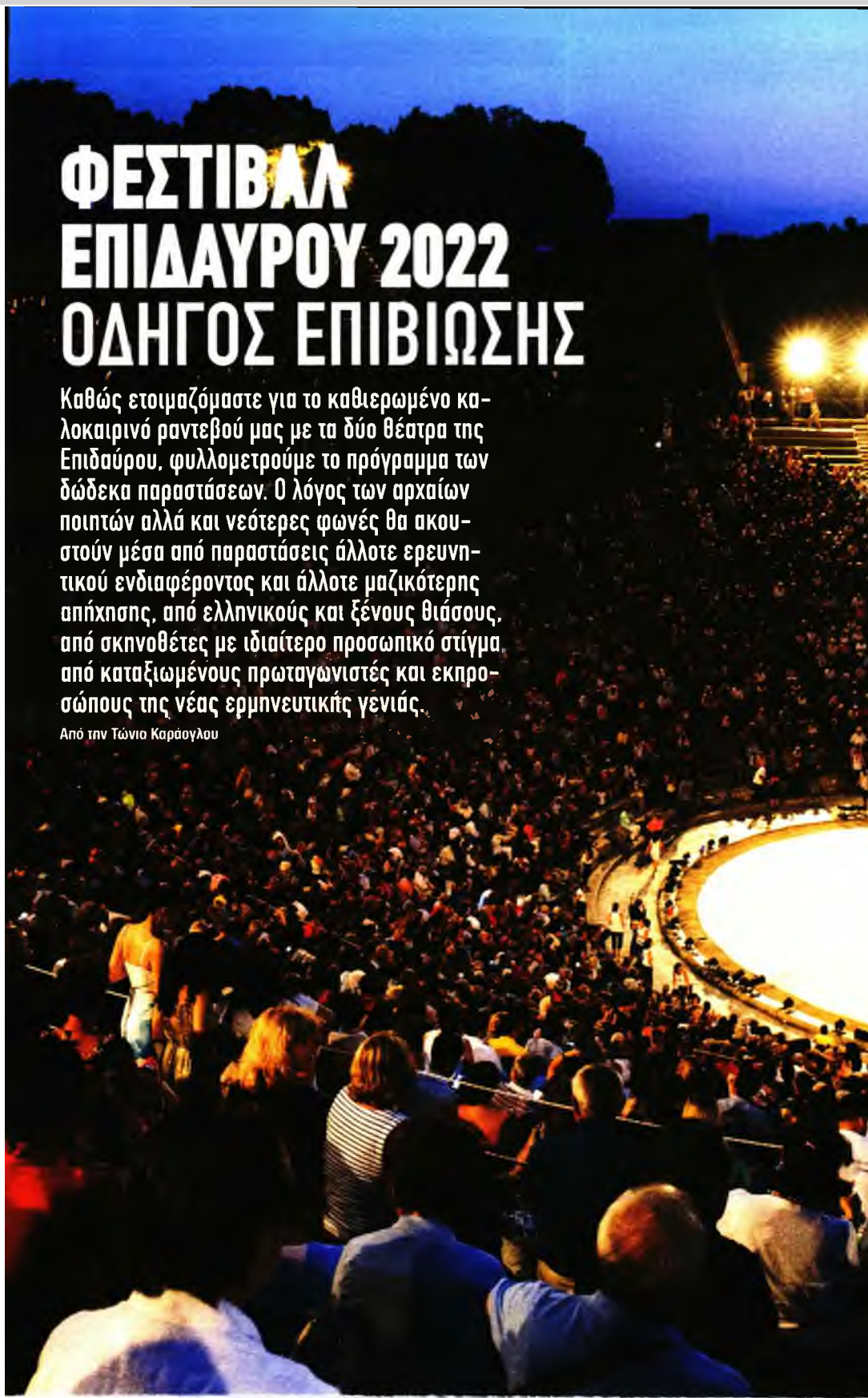
Πηγή: ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ Σελ.: 26-33 Ημερομηνία έκδοσης: 23-06-2022
Αρθρογράφος: Επιφάνεια : 2581.89 cm² Κυκλοφορία: 12840
Θέματα: ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΚΘΒΕ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 2022 ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ

Καθώς ετοιμαζόμαστε για το καθιερωμένο καλοκαιρινό ραντεβού μας με τα δύο θέατρα της Επιδαύρου, φυλλομετρούμε το πρόγραμμα των δώδεκα παραστάσεων. Ο λόγος των αρχαίων ποιητών αλλά και νεότερες φωνές θα ακουστούν μέσα από παραστάσεις άλλοτε ερευνητικού ενδιαφέροντος και άλλοτε μαζικότερης απήχησης, από ελληνικούς και ξένους θιάσους, από σκηνοθέτες με ιδιαίτερο προσωπικό στίγμα, από καταξιωμένους πρωταγωνιστές και εκπροσώπους της νέας ερμηνευτικής γενιάς.

Από την Τώνια Καράογλου

ΘΕΜΑ

Οκτώ διήμερα, από την 1η Ιουλίου έως τις 20 Αυγούστου, και δώδεκα παραστάσεις (οκτώ στο μεγάλο και τέσσερις στο μικρό θέατρο) περιλαμβάνει ο φετινός προγραμματισμός του Φεστιβάλ Επιδαύρου. Η Κατερίνα Ευαγγελάτου, στον τρίτο χρόνο της θητείας της ως καλλιτεχνική διευθύντριας, δείχνει τον οραματισμό της για το Φεστιβάλ, ολοκληρώνοντας εντυπώσεις και διαπιστώσεις που ξεκίνησαν να σχηματίζονται από το περσινό καλοκαίρι. **Διεθνής χαρακτήρας, πρόγραμμα «δύο ταχυτήτων», απουσία Αριστοφάνη, στήριξη της νέας ελληνικής δραματουργίας, διάθεση έρευνας,** αυτές είναι οι λέξεις-κλειδιά που μπορούν να συνοψίσουν τη φετινή διοργάνωση.

Πιο αναλυτικά, η παρουσία δύο ξένων (γερμανικών, συγκεκριμένα) σχημάτων αποδεικνύει πως **η Επίδαυρος συνεχίζει να αποτελεί πεδίο ενδιαφέροντος και στοίχιμα για τους ξένους σκηνοθέτες και θιάσους** – και δίνει μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με την ξένη δημιουργία και το αποτέλεσμα της συνάντησής της με το «κατεχόχνη» ελληνικό δείγμα δραματουργικής παραγωγής. Η ισχνή παρουσία του κωμικού λόγου στο φετινό πρόγραμμα ίσως λέει κάτι για την εποχή μας, όπως και για τη σκηνοθετική «κόπωση» γύρω από την αριστοφανική κωμωδία, αλλά είναι σίγουρα ενδιαφέρουσα η αντικατάσταση του απικού κωμωδιογράφου από τον Μποστ, που προτείνει το Εθνικό. Όσον αφορά τους αριθμούς, υπάρχει **ισάξια εκπροσώπηση των τριών τραγικών**, με τρία έργα Ευριπίδη –ας σημειωθεί όμως ότι τα δύο από αυτά δεν αφορούν ακραιφνείς τραγωδίες, η «Ελένη» μάλιστα θα μπορούσε να κατέχει θέση κωμωδίας–, δύο έργα Σοφοκλή και δύο έργα Αισχύλου, ενώ τρεις από τους οκτώ σκηνοθέτες θα παρουσιάσουν για πρώτη φορά στην Επίδαυρο τη δουλειά τους. **Η Μικρή Επίδαυρος παραμένει ο χώρος όπου δοκιμάζεται η νέα ελληνική γραφή**, καθώς οι μισές από τις παραστάσεις εντάσσονται στον κύκλο «Contemporary Ancients», που ξεκίνησε πέρυσι με πρωτοβουλία της Ευαγγελάτου και

αφορά τη συγγραφή σύγχρονων έργων που εμπνέονται από αρχαίες τραγωδίες.

Το πρόγραμμα «δύο ταχυτήτων», όπου δίπλα στις ερευνητικές προτάσεις χωράνε άλλες κατεχόχνη λαϊκότερης απήχησης, είναι ένα ζήτημα που καταλογίζεται –μάλλον αρνητικά– στην Ευαγγελάτου, όμως στην πραγματικότητα πρόκειται για μία συνήθη, και εν πολλοίς δικαιολογημένη, κατάσταση: το πρόγραμμα ενός Φεστιβάλ όπως αυτό της Επιδαύρου δεν μπορεί παρά να λαμβάνει υπόψη του ότι **η ίδια η Επίδαυρος αποτελεί ταυτόχρονα και πεδίο συστηματικής δοκιμής και δοκιμασίας πάνω στο αρχαίο δράμα και τόπο λαϊκού ενδιαφέροντος**, που για πολλούς από τους χιλιάδες θεατές σημαίνει, αν όχι την πρώτη, πάντως όχι εξειδικευμένη επαφή με το είδος. Εξάλλου, η ταυτότητα της Επιδαύρου δεν είναι μονοδιάστατη, αλλά **τόσο πολυπρισματική όσο ο ορίζοντας των προσδοκιών και οι προσλαμβανόμενες του πολυπληθούς κοινού**.

Θα λέγαμε, μάλιστα, ότι αυτή η πολυπρισματικότητα είναι καλοδεχούμενη, αντίθετα απ' ό,τι θα ήταν μια ενδεχόμενη αποκλειστική επικράτηση της μιας ή της άλλης τάσης. Συμπεράσματα για τις παραστάσεις προφανώς δεν μπορούν να εξαχθούν πριν από την πραγματοποίησή τους, είναι ενδιαφέρουσα όμως μια τάση που διαφαίνεται σχετικά με την **αντιμετώπιση του Χορού**. Το κατεχόχνη στοιχείο που διαφοροποιεί τα αρχαία κείμενα από τη μοντέρνα δραματουργία απασχολεί με διαφορετικό τρόπο τους σκηνοθέτες: θα δούμε τραγουδιστές και ένα εκκλησιαστικό όργανο στη θέση του Χορού, λόγια νεότερων ποιητών αντί για τα αρχαία χορικά, παρουσία εθελοντών, που θα λειτουργήσουν ως μια σημερινή «κοινωνία των πολιτών» που συνδιαλέγεται με τους τραγικούς ήρωες, Χορούς που ανοίγουν με κάποιον τρόπο τη συζήτηση για το διακύβευμα της τραγωδίας στη σημερινή κοινωνία κ.ά.

Πάρτε λοιπόν μολύβι και χαρτί, σημειώστε ποιες από τις παραστάσεις που ακολουθούν σας ενδιαφέρουν περισσότερο και δώστε ευκαιρία και σε κάποια λιγότερο αναμενόμενη επιλογή – μπορεί να σας εκπλήξει. Ραντεβού στην Επίδαυρο!

Φαντασμαγορική και μουσική «Ελένη»

Επιτέλους, ώρα να δούμε την παραγωγή του ΚΘΒΕ, μια που η περσινή παρουσίαση ματαιώθηκε λόγω των πυρκαγιών. Ο **Βασίλης Παπαβασιλείου** βρίσκεται πίσω από το φαντασμαγορικό εγχείρημα, εκμεταλλεύεται το ιλαροτραγικό ύφος του έργου και παραδίδει μια μουσική εκδοχή σε ύφος βαριετέ. Η **Έμιλυ Κολιανδρή** στον ομώνυμο ρόλο κι ένας ταλαντούχος θίασος (**Αγορίτσα Οικονόμου, Θέμης Πάνου** κ.ά.) σε εντυπωσιακά σκηνικά και κοστούμια του Άγγελου Μέντη και μουσική του Άγγελου Τριανταφύλλου, καταρρίπτουν τον γνωστό μύθο της Ωραίας Ελένης, καθώς σύμφωνα με την ευριπίδεια εκδοχή η ηρωίδα δεν πήγε ποτέ στην Τροία με τον Πάρι (12-13/8).

Αινιγματικός «Φάκελος Βάνκαου» στη Μικρή Επίδαυρο

Από την «Άλκηστη» του Ευριπίδη αλλά και από ένα πραγματικό γεγονός εμπνέεται ο «Φάκελος Βάνκαου», που υπογράφει ο **Ηλίας Μαγκλίνης**, ορμώμενος από μία φωτογραφία των αρχών του 20ού αιώνα, που απεικονίζει μια νεκρή γυναίκα σε καθιστή στάση. «Επειδή έχουμε συνηθίσει τους νεκρούς οριζοντιωμένους, παρατημένους από κάθε δικαίωμα και παρουσία, αυτή η γυναίκα μοιάζει να μας απειλεί – ή να μας υπόσχεται το θάύμα», σημειώνει ο συγγραφέας, ανοίγοντας διάλογο με τον αινιγματικό μύθο της νεαρής Άλκηστis, που δέχτηκε να πεθάνει η ίδια προκειμένου να σωθεί ο άντρας της. Το έργο, ένα από τα δύο που συμμετέχουν στον θεματικό κύκλο «Contemporary Ancients», θα σκηνοθετήσει ο – κινηματογραφιστής και επιλεκτικός στις θεατρικές του σκηνοθεσίες– **Σύλλας Τζουμέρκας** και τους ρόλους θα ερμηνεύσουν οι **Βασίλης Κανάκης, Στέφανος Μουσαγκιέ, Νικόλας Παπαγιάννης, Νίκη Παπανδρέου, Άννα Τσακουρίδου** και **Μαρία Φιλίνη** (Μικρή Επίδαυρος, 5-6/8).

ΘΕΜΑ

«Αντιγόνη» διά χειρός Τσέζαρις Γκραουζίνις

Αγαπημένος του ελληνικού κοινού και «πολιτογραφημένος» Έλληνας, ο Λιθουανός σκηνοθέτης ζει κι εργάζεται στη χώρα μας την τελευταία δεκαπενταετία, σκηνοθετώντας τακτικά παραστάσεις αρχαίου δράματος («Οιδίπους Τύραννος», «Επτά επί Θήβας», «Πλούτος»). Και φέτος επανέρχεται σε αυτό και ανεβάζει την «Αντιγόνη», την πιο γνωστή και πολυπαιγμένη από τις τραγωδίες, όπου οι άγραφοι, πθικοί νόμοι συγκρούονται με τους νόμους της κρατικής εξουσίας. Εστιάζοντας στον υπαρξιακό πυρήνα του σοφοκλείου έργου, ο Γκραουζίνις προτείνει μια «λιτή» εκδοχή με τριμελή Χορό και «κατεβάζει» στην Επίδαυρο ένα δυνατό καστ: η **Έλλη Τρίγγου** και ο **Βασίλης Μπισμπίκης** διασταυρώνονται στους ρόλους της Αντιγόνης και του Κρέοντα, ενώ στους υπόλοιπους ρόλους θα δούμε τους **Δανάη Μιχαλάκη**, **Γιώργο Παπαγεωργίου**, **Ιεροκλή Μιχαηλίδη**, **Χρήστο Σαπουνηζή** κ.ά. Η σκηνογραφία και ενδυματολογία είναι του Κένι ΜακΛέαν, η μουσική του Δημήτρη Θεοχάρη και η χορογραφία του Ένγκεν Λάμε (5-6/8).

Ο Μποστ πάει Επίδαυρο!

Άκρως πρωτότυπη η πρόταση του Εθνικού, καθώς αφορά σε ένα σύγχρονο έργο αντί της «παραδοσιακής» αριστοφανικής κωμωδίας. Η «Μήδεια», δημιουργία του μοναδικού Μποστ με το ξεχωριστό ύφος του δεκαπεντασούλαβου και των σολοικισμών, θα πατήσει την ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου, σε σκηνοθεσία του **Γιάννη Καλαβριανού** κι έναν all-star θίασο: **Γαλήνη Χατζηπασσάλη**, **Σύρμω Κεκέ**, **Γιώργο Γλάστρα**, **Στέλιο Ιακωβίδη** κ.ά. Το έργο παραδίδει μια σουρεαλιστική εκδοχή της ιστορίας της παιδοκτόνου, που χωράει ακόμη τα πάθη της Αντιγόνης και του Οιδίποδα, αλλά και σπαρταριστά επεισόδια που παρωδούν τα διαχρονικά στραβά κι ανάποδα της ελληνικής πραγματικότητας (8-9/7).

ΘΕΜΑ

Ο Αίας κατοικεί στον Έβρο

Στις «**Ρίζες από βαμβάκι**», η ιστορία του Αίαντα μεταφέρεται ως μια οικογενειακή τραγωδία στον Έβρο του '70. Η **Κάλλια Παπαδάκη** είναι η συγγραφέας που ανοίγει τον κύκλο «Contemporary Ancients», βλέποντας τον ήρωα του Σοφοκλή ως έναν άνδρα που επιστρέφει στη γενέτειρά του για να αναλάβει τα στρέμματα γης που του αναλογούν, αλλά προδίδεται από την οικογένειά του. Την παράσταση σκηνοθετεί η **Έφη Θεοδώρου** με ένα ωραίο καστ: **Κων/νος Αβαρικιώτης, Μαρία Κεχαγιόγλου, Δημήτρης Μοθωναίος, Χάρης Τζωρτζάκης** κ.ά. (Μικρή Επίδαυρος, 15-16/7).

Ο Αργύρης Ξάφης σκηνοθετεί Σοφοκλή

Πολυαναμενόμενη η τραγική πρόταση του Εθνικού, καθώς ο ταλαντούχος ηθοποιός υπογράφει την πρώτη του σκηνοθεσία σε αρχαίο δράμα. Ανεβάζει τον συναρπαστικό «**Αίαντα**», που αφηγείται την τυφλή μανία που καταλαμβάνει τον ανδρείο πολεμιστή των Ελλήνων, όταν οι σύντροφοί του στον Τρωικό Πόλεμο αρνούνται να του παραδώσουν, τιμητικά, τα όπλα του νεκρού Αχιλλέα. Στην κορυφαία διανομή συμμετέχουν οι **Στάθης Σταμουλακάτος, Δημήτρης Ήμελλος, Εύη Σαουλίδου** κ.ά. (29-30/7).

Διασκεδαστικοί όσο και επίκαιροι «Επιτρέποντες»

Μια μυστική ερωτική συνεύρεση, ένα παιδί εκτός γάμου και μια γυναίκα που διεκδικεί ίση συμμετοχή στην ερωτική απόλαυση κυριαρχούν στην υπόθεση του έργου του Μενάνδρου, του σημαντικότερου εκπροσώπου της νέας κωμωδίας των ελληνιστικών χρόνων. Ο **Βασίλης Μαυρογεωργίου** εντόπισε τα επίκαιρα αιτήματα του έργου και το ανεβάζει σε δική του διασκευή σε μια παράσταση με έντονο μουσικό χαρακτήρα (η πρωτότυπη σύνθεση είναι του Νίκου Κυπουργού), και τους **Δάφνη Δαυίδ, Άννα Καλαϊτζίδου, Γιώργο Πυρπασόπουλο, Μάριο Σαραντίδη, Λυδία Τζανουδάκη** και **Ιώβη Φραγκάτου** στις ερμηνείες (Μικρή Επίδαυρος, 22-23/7).

ΘΕΜΑ

Στον μαγικό κόσμο του Ευριπίδη Λασκαρίδη

Ιδίσουγκρασιακός καλλιτέχνης, ο Ευριπίδης Λασκαρίδης έχει συνθέσει ξεχωριστές δημιουργίες που μαγεύουν με την αισθητική αρτιότητα, τη φαντασία και την ικανότητα να κινούνται στο μεταίχμιο μεταξύ των τεχνών, του θεάτρου, του χορού, των εικαστικών. Τώρα θα παρουσιάσει την, ειδικά σχεδιασμένη για τη Μικρή Επίδαυρο, «**Τουρνέ**», μία από τις παραγωγές που ακυρώθηκαν πέρυσι λόγω των πυρκαγιών. Η θεατρική τέχνη και η διερεύνηση της ελληνικής ταυτότητας βρίσκονται στο επίκεντρό της, μαζί με μια ανασκαφή στην προσωπική μυθολογία του καλλιτέχνη, ο οποίος συμμετέχει και στην παράσταση μαζί με τον **Ευθύμιο Μοσχόπουλο** και τη **Μαρία Μοσχούρη** (29-30/7).

© Elina Giouvaniti

Μηχανοκίνητος, trance «Αγαμέμνων»

Η δεύτερη διεθνής παραγωγή του Φεστιβάλ έρχεται από το Μόναχο και τον **Ούλριχ Ράσε**, έναν από τους πλέον συζητημένους σύγχρονους Γερμανούς σκηνοθέτες. Για πρώτη φορά στη χώρα μας και μάλιστα στην Επίδαυρο, θα παρουσιάσει την εκδοχή του πάνω στον «Αγαμέμνονα» του Αισχύλου, συστήνοντάς μας το προσωπικό του ύφος, που αποδίδει με εκρηκτικό τρόπο το κείμενο μέσα από τον ακριβή συντονισμό της μανιώδους χορογραφίας και της ρυθμικής εκφώνησης του λόγου. Η ιστορία του βασιλιά των Μυκηνών, που επιστρέφει νικητής από τον Τρωικό Πόλεμο για να δολοφονηθεί από τη σύζυγό του Κλυταιμνήστρα, θα ερμηνευτεί ως μια καλοκουρδισμένη χορογραφική περφόρμανς υπό τους ήχους ζωντανής μουσικής, και μάλιστα πάνω σε περιστρεφόμενες πλατφόρμες. Λάτρης των δυνατοτήτων που προσφέρουν η τεχνολογία και οι σκηνογραφικοί μηχανισμοί, ο Ράσε ερμηνεύει τα κλασικά κείμενα με έντονη σκηνική κινητικότητα, με τους ηθοποιούς να ερμηνεύουν πάνω σε κινούμενες σκηνές ή κυλιόμενους διαδρόμους, εγείροντας έντονες συζητήσεις για τις επιλογές του (22-23/7).

© Tobias Kruse

ΘΕΜΑ

Διάλογος με τους «Πέρσες»

Ο Δημήτρης Καραντζάς επιστρέφει στην τραγωδία, προτείνοντας μια νέα ανάγνωση-δασκευή του αισχυλικού κειμένου. Έχοντας στη διάθεσή του μια εκλεκτή διανομή, με επικεφαλής τη **Ρένη Πιπτακή, τον Χρήστο Λούλη, τον Γιώργο Γάλλο, την Αλεξία Καλτσίκη** κ.ά., καθώς και σαράντα εθελοντές, επιχειρεί ν' ανοίξει ένα διάλογο με το πρωτότυπο, αλλά και μεταξύ κοίλου και ορχήστρας, πάνω σε θεμελιώδη ζητήματα του έργου. Καθώς ο Αισχύλος εμπνεύστηκε από τη ναυμαχία της Σαλαμίνας ένα συγκλονιστικό θρηνητικό έργο, αλλά και ένα δριμύ «κατηγορώ» της αλαζονείας της εξουσίας, ο ταλαντούχος σκηνοθέτης στοχάζεται γιάνω στη συντριβή της ήττας και την αμηχανία της κοινωνίας μετά την ολοκληρωτική διάψευση των προσδοκιών του από τους ηγέτες (15-16/7).

© Bell Kalampaka

ΘΕΜΑ

Ιδιαίτερη και διεθνής «Άλκηστη»

Διεθνής είναι η έναρξη των φετινών Επιδευριών, με τον γερμανικό θίασο Schauspielhaus Bochum και τον (Ολλανδό) σκηνοθέτη **Γιάχαν Σίμονς**. Καλλιτέχνης μινιμαλιστικής αισθητικής, γνωστός στην Ελλάδα από τις «Βάκκες» που παρουσίασε στο Ηρώδειο το 2002, έρχεται για πρώτη φορά στην Επίδαυρο με ένα από τα πλέον αταξινόμητα έργα του αρχαίου δραματολογίου, που διακρίνεται για τα τραγικά όσο και τα ιλαρά στοιχεία (στην αρχαιότητα παιζόταν στη θέση του σατυρικού δράματος) και το «ανοικτό», ιδιαίτερος αινιγματικό φινάλε. Ο Σίμονς προσεγγίζει με μουσικό τρόπο τα κείμενα και παρουσιάζει ειδικό ενδιαφέρον το γεγονός ότι στην «Άλκηστη» ο Χορός έχει αντικατασταθεί από τέσσερις τραγουδιστές και ένα εκκλησιαστικό όργανο, ενώ η μουσική είναι αυτή της ομώνυμης όπερας του Γκλουκ (1-2/7).

Ο Θέμης Μουμουλίδης επιστρέφει στην «Ιφιγένεια»

Φινάλε Επιδευριών με τον δραστήριο σκηνοθέτη να αναμετρείται ξανά με την πολιτική, αλλά «επιρρεπή» σε εύκολες πατριωτικές ή ρομαντικές αναγνώσεις **«Ιφιγένεια εν Αυλίδι»**. Στη φετινή εκδοχή εμπιστεύεται το ρόλο της βασιλοπούλας που θυσιάζεται προκειμένου να ξεκινήσει η ελληνική εκστρατεία για την Τροία στη νεαρή **Μαρία Πετεβή**, η οποία συμπράττει με καταξιωμένους πρωταγωνιστές: **Λάζαρο Γεωργακόπουλο, Ιωάννα Παππά, Άκη Σακελλαρίου, Γιώργο Χρυσόστομου** κ.ά. Η σκηνοθετική ανάγνωση εμπλουτίζεται από το μουσικό έργο που συνθέτει ο Σταύρος Γασπαράτος με βάση το ευριπίδειο κείμενο (19-20/8).

© Elina Fouventli

